

Άσκηση

Πείραμα με πιθανότητα επιτυχίας p .
 Εκτελούμε 10 "ανεξάρτητες" δοκιμές του πειράματος.
 Ποια η πιθανότητα να έχουμε 3 επιτυχίες;

Δε μας ενδιαφέρει το τι
 πείραμα πραγματοποιούμε.
 Δειγματικός χώρος είναι:
 2^{10} αλλά δε μας ενδιαφέρει

$A_i \rightarrow$ έχουμε επιτυχία στη i δοκιμή
 Έστω $X_i = E \rightarrow$ αν το i πείραμα έχει επιτυχία
 $X_i = A \rightarrow$ αν το i πείραμα έχει αποτυχία.

Ακολουθία $(x_1, x_2, \dots, x_{10})$ καταγράφει τις επιτυχίες/αποτυχίες κάθε φορά.

Έστω $z_1, \dots, z_r$ όλες οι διαφορετικές διατεταγμένες δεκάδες.
 Ένας μας ενδιαφέρει να έχουμε 3Ε και 7Α.

π.χ. $z_1 = (E, E, E, A, \dots, A)$
 $z_2 = (E, E, A, E, A, \dots, A)$

Οι συνολικά τρόποι αυτών των δεκάδων είναι: $r = \binom{10}{3}$

$$P(\text{να έχουμε 3 επιτυχίες}) = P((x_1, \dots, x_{10}) = \text{κάποιο από τα } z_1, \dots, z_r) = \sum_{i=1}^r P((x_1, \dots, x_{10}) = z_i)$$

Παίρνω κάποιο από τα z_i

π.χ. $z_0 = (E, A, A, E, E, A, A, A, A, A)$

$$P((x_1, \dots, x_{10}) = z_0) = P(X_1 = E, X_2 = A, \dots, X_{10} = A)$$

λόγο ανεξαρτησίας
 η κοινή
 γίνεται διπλό

$$P(X_1 = E) \cdot P(X_2 = A) \cdot \dots \cdot P(X_{10} = A) = p \cdot (1-p) \cdot (1-p) \cdot \dots \cdot (1-p) = p^3 \cdot (1-p)^7$$

Το ίδιο ισχύει για κάθε z_i .

$$\text{Άρα } P(\text{να έχω 3 επιτυχίες}) = r \cdot p^3 \cdot (1-p)^7 = \binom{10}{3} \cdot p^3 \cdot (1-p)^7$$

Γενίκευση:

Αν έχω n δοκιμές και έχω k επιτυχίες

η πιθανότητα είναι: $\binom{n}{k} \cdot p^k \cdot (1-p)^{n-k}$

↓
Τρόποι να
έχω επιτυχίες

↓
Μόσος να έχω
επιτυχία στις k
θέσεις που επέλεξα

↓
Μόσος για να
έχω αποτυχία
στις υπόλοιπες θέσεις

Είναι για ανεξάρτητα
ευδεχόμενα.

Αν γέγραψε το πόσες
επιτυχίες θα έχουμε.

Δεν γέγραψε σε ποιες
θέσεις είναι οι επιτυχίες μας.

Κεφάλαιο 2

(τυχαίες μεταβλητές)

$\Omega \rightarrow$ δειγματικός χώρος.

Τυχαία μεταβλητή λέμε κάθε συνάρτηση: $X: \Omega \rightarrow \mathbb{R}$

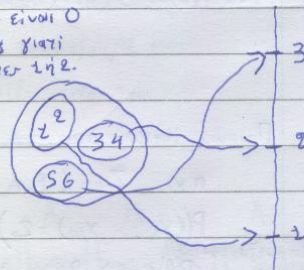
Παράδειγμα:

1] Ρίψη τριών

$\Omega = \{1, 2, \dots, 6\}$

$$X(\omega) = \begin{cases} 0, & \omega = 1, 2 \\ 1, & \omega = 3, 4 \\ 2, & \omega = 5, 6 \end{cases}$$

Πιθανότητα το ω να είναι 0
είναι $\frac{2}{6}$ και όχι $\frac{1}{6}$ γιατί
περιλαμβάνει τις τιμές 1 ή 2.

2] $\Omega = \{0, 1\}^{\mathbb{N}} \rightarrow$ Ακολουθία ρίξεων ενός τριών νομίσματος.

Όπου στην μια όψη έχει 0 και στην άλλη 1.

$\omega = \{e_1, e_2, \dots\}$ είναι ένα αποτέλεσμα του πειράματος.

Ορίσω τη: $X(\omega) = \sum_{i=1}^{\infty} \frac{e_i}{2^i} \in \mathbb{R}$

π.χ. το $\frac{3}{4} = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + 0 + 0 + \dots$

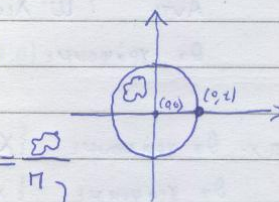
3] Ένας συνεχής χώρος πιθανότητας.

Ω = δίσκος ακτίνας 1 "χώρο" από το $(0,0)$

Για $A \subset \Omega$ ορίζουμε: $P(A) = \frac{\text{εμβαδό του } A}{\text{εμβαδό του } \Omega} = \frac{\omega}{\pi}$

(εδώ $\omega(x,y)$ με $x^2 + y^2 \leq 1$)

Ορίζουμε $X(\omega)$ = απόσταση του ω από το $(0,0)$

εμβαδό κύκλου πR^2

εδώ $R=1$

τυχαία μεταβλητή.

Ορισμός:

Συνάρτηση κατανομής μιας τυχαίας μεταβλητής. $\rightarrow (T.M)$

$X: \Omega \rightarrow \mathbb{R}$ ονομάζουμε την $F: \mathbb{R} \rightarrow [0,1]$ με

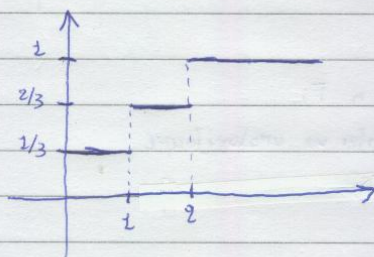
$$F(x) = P(\{\omega \in \Omega : X(\omega) \leq x\})$$

Παράδειγμα:

Σύμφωνα με το παράδειγμα 1 της προηγούμενης σελίδας.

$$F(x) = P(\{\omega \in \Omega : X(\omega) \leq x\}) = \begin{cases} 0 & \text{αν } x \in (-\infty, 0) \\ 1/3 & \text{αν } x \in [0, 1) \\ 2/3 & \text{αν } x \in [1, 2) \\ 1 & \text{αν } x \in [2, +\infty) \end{cases}$$

Η γραφική της παράσταση:

Συμβολισμός:

Αντί $\{\omega: X(\omega) \in A\}$

θα γράψουμε $X \in A$.

π.χ. θα γράψουμε $\{X \in x\}$ αντί για $\{\omega \in \Omega: X(\omega) \leq x\}$

θα γράψουμε $\{X^2 \leq x+1\}$ αντί για $\{\omega \in \Omega: X^2(\omega) \leq X(\omega)+1\}$

$$F(x) = P(X \leq x)$$

↓
τυχαία
μεταβλητή

↘
συγκεκριμένος
αριθμός

Παράδειγμα:

Στο παράδειγμα 3 της προηγούμενης σελίδας.

$$F(x) = P(X \leq x) = 0 \text{ για } x < 0$$

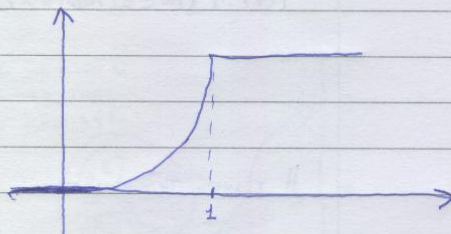
ενώ για $x \geq 0$

$$P(\omega: \text{απόσταση του } \omega \text{ από το } (0,0) \leq x) = P(\text{δίσκος ακτίνας } x)$$

$$= 1 \text{ αν } x \geq 1$$

$$= \frac{\text{εμβαδό δίσκου ακτίνας } x}{\pi} = \frac{\pi x^2}{\pi} = x^2$$

$$\text{Άρα } F(x) = \begin{cases} 0 & , x < 0 \\ x^2 & , x \in [0, 1] \\ 1 & , x > 1 \end{cases}$$

Γιατί είναι χερόσημη η F;

Γιατί γενικά μας νοιάζει να υπολογίσουμε

πιθανότητες της μορφής:

$$P(X \in A) \text{ με } A \subset \mathbb{R}$$

Η F αρκεί για αυτό.